

СЕНТОМАШАНИН

Лист за просвету, привреду и остале народне потребе.

ИЗЛАЗИ СВАКЕ НЕДЕЉЕ.

на 1/4 годину	6 Кр.
на 1/2 године	3 »
на 3/4 године	2 »

Поједини бројеви 10 пот.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

ЂОКА РАДУЛОВИЋ

Рукописи шаљу се на уредништво а новац за претплату а огласе на администрацију «Сентомашанина» Огласи се рачунају по тарифи ако се више пута увршћује јефтиније.

Зашто и како се задужујемо.

II.

Не пролази се боље ни са другим зајмовима. Да не спомињемо то како смо некад узајимали семе, да вратимо о жетви за меров два мерова, а од неког времена меров и по или меров и трећину, плаћали смо све до скоро, док нису поникли новчани заводи, на позајмљени новац 30 и више од стотине камате. Па и кад се новчани заводи почели већ и по селима оснивати, радије смо узајимали од приватних лица, ма по коју цену, само да нико не зна да смо дужни. Кад бисмо хтели сви искрено да покажемо своје стање, ми бисмо се зачудили колико и данас има ратара, који плаћају по 20 и више од стотине камате.

Пре је то била код нас велика срамота бити дужан, а сад, кад смо се скоро сви у дугове увалили, већ није тако. Можда се срамота осећа баш зато, што зајмове нисмо употребљавали за производњу, него за потрошњу. Данас, кад нам је и најситнија потреба, идемо без великог промишљања зеленшима, кајишарима, а ако има у месту новчани завод или имамо познаника у месту, где је новчани завод, дижемо на меницу.

Међутим и зајмови код новчаних завода нису јефтини за ратара. У селским новчаним заводима камата на зајмове са писаријом и другим трошковима изиде на 12—14 од стотине.

У варошким новчаним заводима камата је мања, али се тамо тражи јемац из места, којег управа завода познаје, а тај се мора да плати, па изиде још скупље.

Али све да су зајмови учињени и код приватних лица и у новчаном заводу како јефтини, ипак је задуживање на онаке цели, на које ми употребљавамо зајмове, морало водити опадању и пропадању наше имовине. Нећемо ни мало претерати, кад кажемо, да се у нас најмање 3/4 подигнутих зајмова употреби за подмирење наших раскошних обичаја, моде итд. или да подмиримо друге потребе, које су настале само због тога, што сувише трошимо, као и на изравнање наших рачуна, што продајемо храну у зелен.

Тако се заплетемо, да већина нас овако ради: из новчаног завода дижемо зајам, да подмиримо зеленаша, а од зеленаша узимамо на храну да отплаћујемо зајмове у новчаном заводу (дугови код приватних лица ретко се отплаћују, а обично се отплаћују задуживањем на другој страни) — и тако док закрпимо једну деру, провалили смо на другој страни, и — где смо, ту смо.

Према томе најглавнији је узрок нашем сиромашењу, што ни мало не живимо и не владамо се онако, како нам приличи и како наше стање допушта, и што се олако и за којешта задужујемо.

Међутим има случајева, кад нам задуживање користи, а то бива, кад немамо потребан капитал за набаву свих средстава за производњу и у оној количини колико нам према нашем имању треба. И најимућнији ратар долази у прилику, да нема увек новаца, који му требају за послове, које смера да предузме.

Само такви зајмови, који се на производњу употребљавају, који се у рад улажу, доносе користи ратару и унапређују му имање. У садашње време ратару је потребно за савршене обрађивање своје земље, за одржање и напредовање своје, да се послужи зајмовима, да има кредита. Без кредита многи ратар не би био у стању, сам својом снагом, да набави потребне справе и друго, да се својим радом и производима обилатије може користити. Али да ратар из свога рада може веће и поузданије користи црпсти, поред потребног кредита, који мора бити што јефтинији, стоји врло много и до тога, на који начин ће до тог кредита долазити. Зајам ће нам користити само тако, ако је јефтин и погодан, т. ј. ако је враћање или отплаћивање зајма тако удешено, како је за ратара најгодније, да не мора долазити у прилику, да се за спремање отплате и камате служи зајмовима код Чивутина и сеоских кајишарских каматника.

ПОДЛИСТАК.

Искушење.

— Цртица из српског живота. —

»Паз и чувај се, Маро, јер има злотвора, па можеш врло лако доћи у искушење«.

»Чувам се ја, мили мој Бранко. Зар ти можеш и сумњати. Та ја само тебе љубим«.

* * *

»Зашто је он то мени рекао? Зар он може и помислити, да ја њега не љубим?! Како ћу већ да му докажем?! Али видиће се ко је вера, а ко невера!«

Тако је мислила Мара. Она није до сад никог љубила осим Бранка, па и није знала за никакво искушење. Пазила је само да њему угоди. Па и како не би, кад га љуби свим срцем својим.

Но искушења нису ни њу мимоишла. Злотвори се појавише. Сваки је завидео Бранку, што га љуби лепа Мара.

* * *

»Баш је лепа Мара«, рече Миливој Бранку кад су били заједно у соби.

»То имаш право«, рече Бранко узбуђено.

»а поред тога је племенита срца, искрена као права Српкиња«.

»За то сам се ја у њу заљубио«, рече Миливој.

»Шта шта? Ти си у њу заљубљен! Је ли то истина, Миливоје, или се само шалиш?!«

»Истина је, ја ти озбиљно говорим«.

»То не сме бити?! . . . Она мора бити само моја. . . — Али Миливоје, од тебе се нисам надао!«

»Она ће бити моја«.

»Твоја не сме бити«, рече љутито Бранко јеси ли чуо!«

»Али ја њу волим!«

»Шта! разљути се Бранко па га счепала за руку и истера из собе на поље. За тим уђе у собу, те је бесно ходио горе-доле.

»Она да буде његова! . . . О, хуљо једна! Чекај, знаћеш ти кад си терао пркос!«

* * *

»Нема га још! За што не долази? Не зна како га жељно чекам!«

На једаред закуца неко.

»Слободно! повиче Мара и истрча к вратима.

Кад на њено велико изненађење уђе у собу писмоноша,

»Госпођица Мара Поповићева у месту«, рече писмоноша, преда јој писмо и оде,

»Шта је ово? — црвена куверта, плава адреса, да није Бранко писао, кад још не долази! Дрхтући отвори писмо и стаде читати узбуђено:

»Драга госпођице!

Помозите ми да изнађем речи«

»Шта? Ја ово да читам«, погледа доле потпис Миливој Живановић. Дакле он се усудио да ми пише! Бранко као да је знао, кад ми је казао . . . а можда га је он и подговорио . . . ох, од куд би он то чинио! . . . Подере писмо и баца га.

»Сад ћу ја теби одговорити, соколе, знаћеш ти за моју љубав! Узме перо, мастило и хартије и напише:

»Поштовани господине!

Ваше писмо отишло је под — купус.

Мара Поповићева«.

Кад је Миливој примио ово писмо, није више ни мислио о Мари.

* * *

Петров-дан је. У Бранковој соби седе Бранко и његов друг Милан Ђурић.

»Дакле, Милане, чуј ме! Иди данас код М

Навала школске деце на наше гимназије.

Ми се не слажемо с оним нашим трговцима и занатлијама, који, како дођу до мало бољега стања, одма брже боље дају своју децу у гимназију, често чак и јединца сина. Таки, као да се стиди своје трговине или свога заната, хоће силом од своје деце да начине неку »господу«. У нашем човеку је за чудо дубоко укоренења та грамзивост за »господством«. Нека се и кубури, само да је човек »господин«! У такоме схватању има много некултурнога и оријенталнога. Ништа не даје човеку сведоцбу некултурности, као страх од рада, као што, обратно, ништа не одликује културно друштво од некултурнога и полукултурнога, као поштовање и љубав према раду, према раднику и људима од рада. Код нас се често виде управо страшни примери у том погледу. Има родитеља који већма воле да им је син писар, те да за једну надницу виси као кап о листу и клања и десно и лево, него да је радник, било трговац или занатлија, коме је отворен цео свет. *Отуда је сваке године све већа навала трговачке, занатлијске па чак и сиромашне ратарске деце на наше гимназије.*

За трговца или занатлију није каријера да постане »господин«, т. ј. од слободна човека туђ слуга. Каријера је за трговца или занатлију, да од ситничара постане гросиста и индустријалац, те да се из споредне улице довуче до главне; даље, да од већег трговца или занатлије постане велики и да, с временом, изађе на пијацу. Са смрћу његовом не сме бити запечаћена и судбина његове радње. Његову радњу, развијену и утврђену, треба да наследи син који ће онде где је отац стао наставити, па постати гросиста и индустријалац. У великим, просвећеним народима имају читаве династије трговачке и занатлијске. Радња прелази с колена на колена, развијајући се и дотерујући се према духу времена. Отац предаје сину не само имање и робу, него и своје искуство, своје име, свој морални капитал. Наследник све то прима као светињу у аманет, чува је и, колико се може, даље развија. Кад породица дође до богатства, а има више мушке деце, и то даровите за науку, онда се така деца шаљу у гимназије и дају на науку.

ре и изјави јој љубав и искушај је, да видим како стојим».

»Мислиш ли? Добро идем«. Растану се.

Милан оде. И кад је дошао до Маре куће на врата. Мек глас чуо се изнутра: »Слободно! Уђе унутра поздравити је. И после дугог ћеретања ће Милан:

»Госпођице Маро! Срце ми налаже да Вам искажем што оно не може: Ја вас љубим!»

Мара сва поруменила. Сад је најгоре Није сама знала шта ће. Жао јој лепог Милана, али и Бранка. Напослетку се реши и рече:

»И ја вас љубим!»

»Аха то је дакле Ваша верност! Та Ви сте се Бранку заклели, а сад . . . то је срамота . . . то је Ваш понос? . . . Збогом остајте!»

Мара остаде сама. Дуго је плакала и кајала се »Проклет био кад је дошао! . . . Ах, Бранко! Сад видим како умеш љубити! . . . Право си рекао има злотвора . . . ах! опрости ми . . .» Тако јецаше Мара, кад је Милан отишао.

* * *

»Ето твоје Маре верна као Вук Бранковић рече да ме љуби«, викне Милан.

»Шта? шта говориш, је ли истина?»!

Ми, дакле, нисмо за то да се трговачка или занатлијска деца по што по то гурају у гимназије. Јер бојати се, да већина трговаца или занатлија, нарочито по селима, не закида од својих уста, те шаље сину на школовање, т. ј. улаже готов и горко стечен новац у најнепродуктивнији и најрескиранији посао.

Према обичном искуству знамо, да привредни дух у нашега народа није развијен, те да многи беже од изученог посла и радо постају гостионичари, слуге и послужитељи, само да не седе поред свога заната. Зато се и чује често из уста наших трговаца и занатлија: »Да имам сто синова, па не бих га дао да буде оно што сам ја«. Таки онда радије и гладује, па пошаље дете у гимназију, ма оно и не било за науку. А што се тиче даровитости деце, знамо и ту, да надувени и неразумни родитељи често постају највећи мучитељи и злотвори своје деце, гонећи их силом у школу, на посао, који није за њих.

Гимназија је врло корисна и сваком народу преко потребна установа, па и од ње неразуман свет може да нема користи. И у оваком рђавом упућивању подмлатка лежи један важан узрок нашега слабог напредовања у привреди и култури. Ево још једно широко поље племенитој интелигенцији народној да свој народ обавешћује и поучи.

Вести из места и из народа.

Попис бирача за избор посланика.

Идуће 1915. године обавиће се избори посланика за угарски сабор и то по новом закону, који је донесен прошле године. Услед тога је наша жупанија изаслала у свима изборним срезевима пописну комисију за састављање бирачке листе. У сентомашу је одређен попис бирача за понедељак 7. (20.) о. м. у згради политичне општине. Пописна комисија састоји се из три члана. За председника је наименован г. Војин Поповић из Ст. Бечеја, а за чланове г. Јов. З. Медурић из Турије и г. Лаза пл. Продановић из Сентомаша.

Нови чланови оснивачи Сентомашког Сокола. За члана оснивача Сентомашког Српског Сокола уписали се г. г. Браћа Миросављевић, трговци из Новог Сада са прилогом од К 100.—. Г. г. Браћа Миросављевић су пратили и материјално потпомагали све наше срп-

»Права истина«.

Бранко узне шешир, па се упути Мари.

Дошавши затече је где плаче.

»Шта плачеш невернице! . . . Срам т било . . . То је дакле твоја верност?»

»Ах опростими! . . . јецаше Мара.

»Да ти опростим? . . . а, то не ће бити, ево ти прстен . . . и збогом!»

»Бранко! . . . смилуј се! . . . и седе.

Бранко пође, али га њен плач врати.

Уђе у собу.

»Кајеш ли се?» . . .

»Ах, опрости! више никад не ћу! . . .

»Праштам ти, али . . . а сад оди да потврдиш измирење! Ухвати је за руку, а она му паде на груди, један грчевит загрљај па онда пољубац иза пољубца, . . .

Тако се измирише. Али је Мари остала тужна успомена на Петров дан 191* године.

* * *

На јесен, баш на сам Митров дан, нађох се у н—ској цркви, После литургије дођу сватови. Учини ми се да су ми познати. И збиља били су то Бранко и Мара. Сретно им било!

Сентомаш.

—к.

ске установе, а нарочито су одобравали соколски рад. Овим својим родољубивим делом показали су нови оснивачи искрену љубав према Српском Соколу у Сентомашу знајући, да ће тиме користити издржавању нашег сокола, који врши узвишену и племениту дужност међу нашом омладином и подмлатком. Сентомашки Соко је од почетка свога рада па све до данас имао доста тешких дана, али је и у тим тешким данима показао, да је способан за живот и да хоће да живи, да се бори и да неуморно ради. С тога препоручујемо имућнијим сентомашким Србима, кад не могу, као што многи веле, бити вежбачи, да ову нашу младу установу материјално потпомогну и да се као чланови оснивачи или помагачи уписују, јер то могу а и дужност им је. Сви треба да по могућству што више материјално потпомогнемо и тиме одржимо Српског Сокола у Сентомашу, јер то је и дужност и добро свију нас.

Вашар у Сентомашу. Овогодишњи летњи сентомашки вашар одржаће се у недељу 13. (26.) и понедељак 14. (27.) јула о. г. Из свију места, где не влада зараза, могу се свињи и друга марва дотеривати.

О Јанzenовом биоскопу у Сентомашу. Вредни и подумљиви власник биоскопа г. А. Јанzen не жали ни труда ни трошка, само да овдашње грађанство што боље задовољи. Распоред прошле недеље био је разноврстан и добар. Нарочито се допала грађанству драма »У лавовом кавезу«. Г. Јанzen ће поред осталих разних слика и догађаја набавити и приказати слику »Quo vadis«, балкански рат и атентат на наследника престола Фрање Фердинанда и супруге му у Сарајеву, те пружити овдашњем грађанству лепу разоноду.

Мађарска позоришна дружина у Сентомашу. Прошле среде 2. (15.) о. м. дошла је у наше место мађарска позоришна дружина под управом г. Лајоша Кметија и отпочела да даје у преторијама »Киш«-ове гостионице низ својих представа. До сада је дружина приказала 3 представе, које је извела вешто. Препоручујемо нашем грађанству да долази на представе, тим прешто ће ова вредна дружина од идуће недеље почети да даје и оперете, те ће пружити љубитељима песама и музике уживања и задовољства. У наредном броју, ако нам простор нашег листа дозволи, донећемо опширнији извештај о игри појединих глумаца.

Неслана шала. Прошлог понедељника после подне отишао је овдашњи становник Бранко Зотин у полицију и пријавио, да је једна жена с каналске Ђуприје скочила у канал. Полиција је одмах изишла на лице места да тражи удављену жену. Та се вест брзо расчује по селу и свако се журио каналу из љубопитства да види како ће се из канала извадити несрећна жртва. И полиција је чамцем до у вече тражила утопљеницу, али од ње ни трага ни гласа. После се испоставило, да није нико скочио у канал и да је полиција преварена. Бранко Зотин је позван на одговорност, те ће бити по свој прилици кажњен, да се у будуће не би такве неслане шале дешавале.

Из босанског сабора. Клуб »Српске Народне Странке«, коју је у Сарајеву основао г. Данило Димовић, појачан је, јер су му приступили митрополити и сви Срби посланици, који су до сад били изван странака. Клуб сада има 15 чланова, те је према томе најјача српска странка у босанском сабору.

† **Николај Хартвиг**, руски посланик у Београду, умро је прошлог петка у вече напрасном смрћу у стану аустроугарског посланика у Србији код барона Гисла. Хартвигово мртво тело пренесено је у руско посланство. Смрт његова изазвала је у Београду општу жалост. Србија је изгубила у њему једног искреног пријатеља свог. Сахрањен је најсвечаније прошлог уторника у Београду. У 9 сати пре подне пренет је ковчег са посмртним остацима Хартвиговим у саборну цркву по раније утврђеном програму. Пре тога је митрополит Димитрије опојао покојника у руском посланству. За тим се кренуо спровод, на којем су били заступљени чланови владе, дипломатски кор, чиновници свију министарства, официјор, хумана друштва, представници београдске општине и маса света. У саборној цркви дочекао је спровод наследник престола Александар са краљевском свитом. Опело је било величанствено; на јектенија су одговарала сва певачка друштва. Церемонија у цркви завршена је у 12 сати у подне. За тим се погреб кренуо на ново гробље. За време спуштања ковчега у гробницу испаљено је 10 топовских метака.

Изјава гђе Хартвигове. Гђа Хартвигова, супруга пок. руског посланика у Београду, саопштила је једном своме пријатељу, да никада није ни сањала, да српски народ гаји толику љубав и поштовање према њеном пок. мужу. Његов погреб, учешће целог Београда и великог броја изасланика из целе Србије уверило ју је о томе. Онако силно учешће у жалости за покојником ударило је нови печат и дало је нову сведошћу љубави, коју она никада неће заборавити и умеће бити њен сведок и на највишем руском месту.

Хартвигов наследник. Држи се, да ће за руског посланика у Београду бити именован садашњи руски посланик у Перзији, Коростовец. Посланик Коростовец убраја се међу прве руске дипломате, те је у Пекингу дуго година одлично заступао интересе руске царевине.

Одликован општински кнез. Прошле недеље био је г. Милан Зака у Мошорину, да преда општинском кнезу Милану Бедову крст за заслуге, који му је подарио наш краљ као дугогодишњем општинском кнезу. Заку су дочекали Мошоринци на 35 кола, а предводио их је ондашњи бележник г. Јован Лалин. Сви странци били су у цркви. После службе је одржан банкет, за који је општина дала 1200 К.

Припомоћ лечнику. Политично веће у Горњем Ковиљу изгласало је хиљаду круна свом заслужном лечнику г. дру Ивану Атанацковићу и дала му је 4 месеца допушта ради у савршавања у својој лечничкој струци.

Електрично осветљење у Горњем Ковиљу. Горњо-ковиљска политична општина склопила је уговор са Живаном Чичовцем ради електричног осветљења улица. Она ће Чичовцу плаћати 8700 круна годишње за 220 светиљака.

Румунска апелација. У 24. броју нашега листа јавили смо, да је судбени сто у Будимпешти донео пресуду, којом је одбио тужбу румунске православне митрополије гледе српских манастира и досудио адвокату румунске митрополије Бабешу у име парничких трошкова 65.000, а адвокатима српске митрополије 134.700 круна. Др. Бабеш предао је апелацију против те пресуде.

Слава у Београду. На Петровдан је војска дефилирала пред наследником

престола и вардарски пук је одушељено поздрављен. Војска је врло лепо и добро одевена. После подне је била војничка свечаност у Топчидеру, где су војници угошћени. Осветљење је остало обзиром на Хартвигову смрт.

Насељавање нових српских крајева. До сада је 1500 (породица са 7000 чланова преселило се из старих српских области у нове. Те породице су већ добиле имање, које ће обрађивати. Како су се пријавили врло многи насељеници из Црне Горе, Босне и Херцеговине, Америке, Хрватске и Славоније, Јужне Угарске и других земаља, то је српско министарство народне привреде закључило, да још у току овог месеца додели земљишта тим насељеницима, од којих ће бити примљено око 10 хиљада породица, Насељавање Чеха биће у августу.

Подизање војничких зграда. Српски војни министар поднео је министарском савету предлог, да му се одобри кредит од 20 милиона динара, који ће бити употребљен за подизање касарна и других војничких зграда у новим српским крајевима.

Вести са стране.

Маневри у Немачкој. Код немачких царских маневара присуствоваће, као гост цара Виљема, и талијански краљ, те ће од 10. до 18. септембра о. г. провести на дворцу Хомбург.

Светогорски калуђери за Грчку. Грчки краљ Константин ускоро ће походити манастире у Светој Гори (Атосу) и ондашњи калуђери закључили су, да му том приликом поклоне многе драгоцености историјске вредности. Решили су, да даду Грчкој и богат дар у новцу за набавку грчких убојних бродова.

Прва Султанова жена. Прошлог понедељника је прва султанова жена са више дворских госпођа и са две принцезе присуствовала код свечаног делења диплома у школи за турске болничарке црвеног полумесеца и да је она лично предавала дипломе болничаркама. Те све болничарке су из високих цариградских породица. — То се десило први пут, да султанова жена присуствује код јасних свечаности.

Провала облака. Прошле недеље била је у Вел. Сибињу провала облака. Бујица је провалила и однела железнички насип, те су возови морали да остану код Визакне, јер су шине стојале у ваздуху. И друмови су у дужину више километара били под водом. Из воде се нису виделе ни крстине по њивама.

Госпођа харамбаша. У Кијеву су уапсили једну младу жену, која је била на челу једне велике разбојничке чете. Та банда се ропски покоравала тој жени и извела је у последње време на стотине провала и разбојничких нападаја, па ипак не може полиција ни жандармерија никако да ухвати више ни једног члана те разбојничке банде. Та млада харамбаша је већ једанпут ухваћена и отпремљена у Сибирију на робију, али су је њени пријатељи спасли из ропства. — Кад су је уапсили целу су је претражили. Интересантно је, да та млада жена има на прсима и на рукама исписана имена свих својих разбојника.

Убила се вишњевачом ракијом. — Жена Ст. Жигмонда у Сегедину убила се вишњевачом ракијом. Стала је на сред дворишта и повикала: »Но сада ћу умрети!« Док се суседи искупише

беше већ онесвешћена. Испила је две литре вишњеваче ракије.

Управитељ уморио глумицу. Позоришни управитељ Гарција у Мадриду устрељио је из љубоморности у свој Француској и Шпанији познату певачицу и глумицу, гласовиту Диву Гералта. Глумица је одбила љубавне понуде управитеља. Пре неко вече је Гарција пред свршетак преставе у разговору потегла револвер и опалио два хитца на певачицу, која се је мртва срушила.

У мртвачком сандуку. Пре неки дан, гробари са гробља у Кану (Француска) спуштају један детињи ковчег у земљу, зачуше из њега као плач. Они брзо отворише сандук, и на своје велико запрепашћење опазише да се тобож мртво дете креће и плаче. Закопано дете било је новорођенче које је дошло на свет после седам месеци, и бабица изјавила да је дете мртво пошто се није кретало. Детенце је одмах однесено срећној мајци.

Новије вести.

Српски наследник престола Александар отпутовао је прошле среде са својом пратњом у Врањску Бању, да походи свога оца, краља Петра. Тамо ће остати неколико дана, па ће се онда вратити у Београд.

Српско одликовање руском посланику. Краљ Петар одликовао је руског амбасадора у Цариграду Гирса првим степеном ордена Белог Орла. Отправник српског посланства у Цариграду предао је орден Гирсу на дан Хартвигова погреба.

Крсна слава. Коло Занатлијске Омладине у Новом Саду решило је, да о Преображењу прослави своју крсну славу. После службе у цркви биће резање колача. После подне приредиће се излет на Чика-Јовин гроб у Каменици. У вече биће забава.

Српски сватови. На Петров дан се венчао у доњо-ковиљској цркви г. др. Светислав Костић, свршени адвокат из Срем. Карловаца, са гђцом Анком Мањоловићевом, родом из Сентомаша.

Споменик у Сарајеву. У Сарајеву је образован одбор за подизање споменика пок. наследнику престола Фрањи Фердинанду. Од Срба су у одбору г. г. Данило Димовић, Ристо Самоуковић и Нико Васиљевић.

Румунски ђаци у Београду. Прошлог уторника приспели су у Београд 74 румунска свеучилишна ђака, већином медицинари букурешког свеучилишта. Председник румунског ђачког друштва Бану држао је говор.

Мировина кнеза Вида. Кнез Вид је, пре но што је ступио на албански просто, осигурао себи од великих сила у случају да мора захвалити на престо годишњу доживотну мировину од 260.000 франака.

Депутација из Босне у Будимпешти Из Сарајева су стигли у Будимпешту г. г. Данило Димовић потпредседник и др. Јојкић и др. Васић заступници бос. херц. сабора. Били су у заступничкој кући да изразе министру-председнику грофу Тиси захвалност бос. херц. Срба зато, што се према њима добро понашао приликом дебате о сарајевском атентату у заступничкој кући. Министар-председник примио је чланове депутације врло учтиво, те их уверавао о будућој наклоности угарске вааде.

Разне кратке вести.

Прошле године побегло је из француске војске 80 хиљада војника.

Београдска Трговачка Комора решила је, да вотира 10 хиљада динара за споменик Хартвигу.

У Њујорку влада велика врућина. Прошле недеље су се од велике врућине многи онесвестили, а четворица су мртва.

Од 800 српских резервних официра, који су се пријавили ради активирања, примљено их је у службу 150; примљени су они, који још немају 30 година.

Г. Лаза Дунђерски даваће виртуозу Милану Јовановићу-Браци сто круна месечно, докле год буде учио музичке школе.

Српски наследник престола Александар послао је управи инвалидског фонда »Свети Ђорђе« 5000 динара, као свој прилог.

Г. Ненад Вукићевић, професор на сомборској вишој девојачкој школи, верио се са гђцом Катицом Михајловић, професорком на учитељичкој школи.

Краљ Петар ће отићи у коју страну бању да се лечи.

У Орану (Француска) убио је капетан Гизе жену и своје троје деце и напослетку себе.

Општинска управа у Београду решиће, да једна улица носи име Николаја Хартвига.

Београдски грађани, који су годинама похађали аустријске купке, решили су, да више не иду у те купке.

Председник републике Поенкаре, кренуо се 3. (16.) о. м. у пратњи министра председника Вивијанија из Париза у Русију.

Разно.

Девојачке особине

Француски хуморист О' Рел даје људима, који желе да ступе у брак, ове савете:

Ожените се девојком, која се слатко смеје; ако се смеје извештачено не узимај је нипошто.

Жени се оном женом која, кад су сва добра места у позоришту распродата, пристаје радо да седи и па најјевтинијем месту; она те неће никад мучити својом сујетом, и неће бити несрећна ако други дотерају даље него што си ти.

Не узимај ону девојку, која, кад сретнете неког просјака, сматра га за варалицу или пијаницу, јер је она сурова и себична.

Ако волиш неку девојку, старај се да дознаш како се она понаша ујутро кад се пробуди, да ли је натмурена и прека или свежа и ведра, и не узимај је нипошто ако показује наведене мане.

Не жени се нипошто девојком, која је према својој родбини врло уздржљива, а према странцима врло љубазна; помисли увек да си ти само засада обасут љубазношћу, а после кад јој постанеш врло близак, она ће поступити и с тобом као са осталом својом родбином.

О жени се оном девојком, која без узтезања изиђе пред тебе у простој домаћој хаљини, али је не узимај нипошто ако се она да дуго чекати док се она накинђури.

О жени се оном девојком, која својим рођацима причињава мале радости, оцу пуни лулу, зарезује писаљку, доноси мајци ципеле или јој поправља узглавље кад хоће да се одмори.

О жени се и оном девојком, која без срце подноси задиркивање своје браће; она ће бити добар друг, и подносиће трпељиво заједно с тобом многе непријатности.

ЛИСТА.К

Смесице из Сентомаша.

— Помози Бог!
— Бог ти помогао!
— А куда?
— Идем на пијацу.
— Е, па заједно ћемо, јер и ја идем тамо.
— Да пазариш?
— Да пазарим.

— И сам ћу пазарити. Кућа је, брате, потребна, па треба издати подоста новаца, кад се пазари. Е, купи жени, што треба, купи деци, сети се и себе, па од једном видиш празну кесу.

— Тако ти је и код мене. Кад одем на ту проклету пијацу да пазарим, никад се не вратим с новци.

— Богме, имаш право. А у чији џеп спушташ ти твоје паре, кад пазариваш?

— Како ме ти то питаш? Како: у чији џеп спуштам своје паре?

— Моје питање није баш ни најмање чудновато, него је напротив сасвим природно.

— Кад је тако, онда ћу ти и ја сасвим природно одговорити. Ја своје паре спуштам у џеп трговчев. Јесам ли ти добро одговорио?

— И јеси и ниси. Ја знам, да купац спушта паре у џеп продавчев, али ја хоћу да знам — ти ћеш ми извинити, што сам љубопитљив — каквом трговцу у џеп ти трпаш своје паре.

— Па и то знаш.
— Не знам. Кажи ми.

— И то ћу ти учинити. (Смеши се). Кад купујем одело, дајем трговцу са оделом; кад купујем за кућевну потребу, дајем трговцу бакалину; кад купујем платно . . .

— Ама човече божји ја све то знам, но кажи ми оно што ја не знам.

— Не разумем те. Не знам, шта хоћеш. Кажи ми, за Бога милога, јасније.

— Ја дакле хоћу да знам: где ти купујеш, да ли купујеш код свога човека или не купујеш.

— О, па са свима сам трговцима, код којих купујем, лепо познат и добро се живим, могу да кажем: да купујем баш код својих људи.

— Баш можеш то рећи?
— Могу.

— Добро. А јесу ли ти трговци, код којих ти купујеш Срби?

— А што ме то питаш?
— Само ти то мени реци, па ћу ја теби већ онда казати: да ли купујеш код свога човека.

— Дозволи ми, да све трговце, код којих пазаривам, на памет доведем. (Мисли се) Е, Бога ми, право да ти кажем, нису сви Срби.

— Па пазариваш ли онда код свога?
— Та . . . та . . . та дабогме, то не чиним.

— И ти, који си познат као добар Србин, ти, који се Српством толико одушевљаваш пролазиш дућане Срба трговаца, па идеш у дућан туђинов! Море, а знаш ли ти, шта ти чиниш? Та ти си човек трезвен и рачунаш, па замисли само: колико новаца годишње дадеш туђину!

Тај је новац Српство изгубило, а њиме је туђ елеменат потпомогнут, разуми добро: потпомогнут туђ елеменат. Зашто ме, Србине и пријатељу, тако гледаш? Не чуди се, тако је.

— Гледам те, јер си ми споменуо једну сушту истину, која је лепа и поучна, но о њој ја нисам до сад мислио. Већ на први мах видим: како је важна то ствар, и жао ми је, да сам је до сад превидео. Баш ти хвала, да си ме на ту идеју довео.

— И од данас ћеш само код Срба трговаца куповати?

— Тако је. Од данас ћу, ако Бог да, све своје и кућевне потребе подмиривати у трговини Драгољуба Стајића и Другова, Милана Бошњакчића, Сестре Гркинић, Браће Миросављевића, Аркадије Петровића, Стевана Манојловића, Аце Лесковца, Нестора Кнежевића, Милана Рунића, Косте Живановића, Ђоке Мудринског и т. д.

Живео! Срећан почетак.

Шала.

— Попустљив. »Куд ћеш? — Идем да просим кћер господара А.« — »А коју ћеш?« — »То још не знам. Ако буде А. добре воље, искаћу најмлађу, а буде ли нампрштен, просићу најстарију.«

— Анђео. Ленка: »Анка, та ти си хтела, да се раставиш с твојим мужем, а сад видим, како у миру с њиме живиш?« Анка: тако је то, мила Ленка, чим опазим, да би моме мужу било мило, да се растанемо, одмах се одлучим, да се не растајем.«

— Изненађење. Муж (новајлија): »Јели, драга жено кад би пушио, то неби добро било, јер би завесе пожутиле?« Жена: »О ти си зацело увиђавнији муж на свету; зацело да не би било добро.« Муж: »Е па кад је тако, а ти скини завесе.«

— Несрећни број. Оптужени, ви сте до сада тринајст пута осуђивани.

— Тако је господин председниче; због тога сам се баш и дрзнуо да опет дођем пред вас. Знате: тринаест је несрећан број.

— Сироти мужеви! Пијаница (у поноћ): »То је заиста срамота! наше жене леже лепо код куће у топлим кревету, а ми овде морамо да пијемо хладно пиво . . . келнер, ракију једну, да се угрејем!

На знање!

Част ми је поштованој публици доповољног знања ставити, да сам у Сентомашу у својој кући (у близини римокатоличке цркве и Занатлијске Корпорације) у бившој Карбинеровој кући отворио

Кадно купатило

у којем се може купати три пут недељно и то: уторником, четвртком и суботом са следећим ценама: Једна кабина са једном кадом од 1 особе 50 пот., две кабине са две каде од 2 особе 80 пот.

За многобројну посету моли

с поштовањем

Филип Ајденмилер,
бојадисар.

ЛЕКОВИТО КУПАТИЛО РУСАНДА У МЕЛЕНЦИМА

(у Торонталској жупанији) — у јужној Угарској

Отворено је од 1/14. маја до 1/14. септембра сваке године.

Специјално лечи: **севотине, хроничну реуму, скрофулу** у свима њеним облицима и појавама. **Кожне болести**, које нису у стању биле никакве лековите масти излечити, — нарочито **Psoriasis** и **Prurigo**. Код женских **неуредан крвоток** и живчане болести. Сигуран успех у лечењу **костоболе Caries-Necrosis-a**, у коме премашује најчувенија интернационална купатила.

Станови се састоје из четири модерно удешена хотела са 74 собе, курсалон, кафана, изврсна кухиња, добра музика, цветни парк, са удобним клупама, — гласовир, куглана, билијард, стоји на расположењу купалишним гостима. Ближа извешћа и проспекте на захтев и бесплатно.

Управа купатила Русауда.